

1 PEETORO NOHO DZAIRA PEPA BOSABOSA

Siimo Peetoro Dzonai qeeteta

Roma, Itaria

Tii 64 mae 65

Dzesuho Oko Ma Boto Tupu

Pottu ma Garatia ma Bittinia ma

Asia Gattiqaho Haba

DZOUBE MA PASARAHO NOO

¹ Dzoobe Mina:

Ana Peetoroi Dzesu Kiristuho qaru abi. Oonita nagapa qesa ao pei neta qeetemi oorai ma nagapa ape ma apeho abi Kiristui asatemi nike ota dzore ma aabeho isakita oorai, anai minarama nikeho quba qeete, dzoobe!

² Oio Ohongai sau kharata qupadzomami nike noho pobi naate oorai. Oi Kiristui nike asatemi Sumasai nike qaheburomi nike oho noo qusub-aitemi Dzesu Kiristuho dzuui nukeke piratetemi qidzanate oorai. Oonita keba ma dzapai nikeho irita biranate meupu naatare.

NARUHO NOO

³ Ohonga dzoobe! Noi Dzesu Kiristu napahoho mai ooqi khatake baata neta tukutoqi baruna hemeta napake dzoomami oorai. **⁴ Dzoomami napai** ao Dzesu Kiristuho neta qaraqara etteimorai. Etteimoriahe napai noho neta mee qidza saridzoraqu oi bamu qanganataqu ma baamu bamu naataqu. Oke qusuho iisuta napaho quba paramu mootomi peitorai.

⁵ Oonihe napai ai tatamami Ohongaho beedzae napake tuuhoro qaamake bodza ipiqata Ohonggai paramu oke paanaite napake qidzata mooto soubidzakoi. ⁶ Oke nike ao mooqi qakiqaki naataridzonihe nike bodza hoteqake qangahasi maina paina saridzeqa oho heme moorakoi.

⁷ Oi erake eete oorai. Gori oke abi eepata mooto toronaitemi bagenoma naatoraihe paha pui tee ma teeta dzaetorai. Oonihe ai tataumaho oora ma qaara nikehoke toronaite qaami Dzesu Kiristui biranateqanoke moomi oi goriho ttumake riitani-pamuke eetakoi. Oi hasahaha ma subesube ma dzapa pobinoma naatakoi.

⁸⁻⁹ Oi qesa ma nikey Kiristuke mooraamanihe noho dzaodzao minake eetorai. Mooraamanihe nooka hiisi eeteqi qakiqaki minanipamuke eeteqi oho ipike nike oora ma qaara qidza saridze aoke dzapa pobinoma naatoriaita mooro.

QAHEUBA SUMASAHO BAURA

¹⁰ Oonihe agobake too abi nokoi oora ma qaara qidza oho iilha ma dzoobidzake eete qaaqi baruna heena nikehoh torota biranatoraiho noo bena hireta.

¹¹ Oi Kiristuhu Sumasai nokoho qupata baura eeteqi hee, Kiristui baaqanoke heme saridzakoi. Saridze soubireqa dzapa pobinoma naatakoi hireqi noo oke noko banaitemi nokoi oho tete ma bodza qiri eete qaata. ¹² Oho qiri eetemi oi nokomaeho bodza bahe nike ma napaho quba biranatarotaho noo. Oonita too abi napaho kokora eeteqi Sumasai noo noko banaitetake noko geeta eetemi napai isaite qupadzomorai.

Oonita Ohongai Sumasa dzoobiremi qusuta qurate sinabidza abi kura ma tangi eetemi noko ma nanai oho noo nike pobi hiiremi nookorai. Oonihe angeroi quba oho dzake eetoraihe oi nokoho isakiamma naatemi noko eema ma to-toqo eetoraita nike eto oho nookami quba sepe naataino.

*OORA MA QAARAKE BAURA QIDZAHQ QUBA
QAHEBUDZARE*

¹³ Oho qubako nike qupanoma naate oho saisa qegoroqa Dzesu Kiristuhu torota atima qaamake noi paana naatemi nike baruna heena nohoho mee mai eete soubidzakoi. ¹⁴ Oonita nike bosata ruume nikemeta ttokaho rumuba qesahota qaata eto oke qaupuitainohe khameto noo qusubanoma naate ooraiho isakita baura eetorare.

¹⁵ Nookao! Ohongaho qetaqeta teei hee, Anai qaheubananita nike oho qesa qaheubaho isaki naate qaarare. ¹⁶ Oonita Ohonga napahoi qaheuba sasarinpamuho teteta oomi oora ma qaara nikelohoi oho qesa sasari naate qaarare.

KIRISTUI NAPAHO TTUMA

¹⁷ Oi Abi baura ika ma ikanoma eetorai ooqaho isakita Ohongai napake ipi moitorai. Oho quba nike noke Mainiqi hiire ququimaqa ttokata dzore ma aabeho isakita qaaqa peitare.

¹⁸ Nike erake qupadzomare. Nikeho mai ma nasami eetetata nike oora ma qaara rasakinomata qaami gori ma siriba te nike oho angita saqobara bamu. ¹⁹ Oio dzaetaetaho ttuma. Qate Kiristui kabira sasari bagenoma noho dzuui biranate oho ttumanipamu naate nike ma napake kahosaho ekata saqoromi oorai.

20 Oi Ohongai qusu ma ttoka korabetaamake qaaqi ao Kiristuke oho quba uhutotanihe, abinqake nike ma napaho quba paanaiteta. **21** Paanaiteqi noke baata neta tukutoqi dzapa pobicomaitemi napai Dzesuho pouta dzuubaqi Ohongake ai tataumorai. Oi nike Kiristuhota atimaqi Ohonga Maiho torota atima ai tataumoraita nookare.

OHONGAHO NOOI NAPAHO DZOMADZOMA PAI

22 Oonita nike noo mee oke qusubaiteqi cupa ma oora ma qaara nikemeho akoako saridzeqi oho quba quesamane nikemema dzoobe ma kanakanaho isakita oorai. Oonihe oho isakita ooqa mekeqomake qesa dzaira qidza eete qaarare. **23** Oi Ohongaho nooi eehaha, qanoqanonomaitaquho isaki oonita oi nike ma napake dzoomami napai biidza ma suuna gadzigadzi bahe, agoago khataho isaki oni.

24 Oi erake hiiremi oorai. Ttoka abiho samai gama ee ma ekaho isaki ma abiho dzapa pobi oi sihidzaho isaki. Oonita ee ma ekai rumubami sihidza nohoi gama ttokata pereborai. **25** Qate Soopara napameho nooi Pagirinita baamu bamu naataqu. Oi noo ape bahe Kiristuhu isere qidzake nikeho torota mootomi oorai teena.

2

NAPAI OHONGAHO KHAMETO

1-3 Nike ao Soopara napameho baruna heena qidza eetteimami meke eetorai. Oi teevo bahe nikeli Ohongaho khameto bittina oonita nike

qusuho amena dzubina mekenoma oke muuno-qake ohongahonga naatorakoi.

Oho qubake mee ma obera, tti ma ttire, ooso ma dzauba, ma quba oonoma oke gama tume biidzare.

NAPAI OHONGAHO OMA NAGA

⁴ Ma Kiristui paha ttuma minaho oma hisasainoma oonita nike isanate noho neta baa hasa hibare. Oonihe Ohonga noke asatemi ikanomake eeteqi abi qesai noke ngiingi eetorai? ⁵ Nookare nike oho qesa oma hisasainoma oonita Ohongai nike ttuttuiteqi ooma naga gootorai. Gootomi nike qaheuba dzube abi naate Dzesu Kiristuho dzapata qusuho kiridza queeremi Ohongahota bagenomanipamu naatorakoi.

Oi teeho bahe Sinabidzaho geeta Ohongai hee, Nookare. ⁶ Anai Nagapa qibaho (Dzioho) khooru tuputa naga gootoqi oma ttuma minanoma asatemi oho ttittira naatorai. Oho quba apene ma apenei noho torota atimaqu bamu eseqobaqu. ⁷ Oiqi hiiroraita ape ma apei noho torota atimorai napai moomi noi dzapanomani.

Qate gosogoso abi qesai ai tataumaama naateqi noke moohimi oma biidzanomaho isaki naattanihe noi ikanomake eete naga oho ttittira naate oorai? ⁸ Oi nokoi Soopara napameho noo bai hiireqi oho kahosa eeteqi nokomae ota peemaitorai ma oma dzogetomorai. Oho isakita noko mokosu koko oke moohirareiqi hiiremi oorai.

NAPAI OHONGAHO QAHEUBA BARABETA ABI

⁹ Oonihe Ohongai nike ma napake asatemi napai nomaevo qaheuba oko ma boto tupu naate

abi qiba qusunaho ttiihu barabara abi naateqi qidza ma rike nohoke abiho quba pattabetorare. Noi napake cupi neta dzeimami dzadza nohota agimoraiho noo oke napai minaraho quba hiire paanaitaridzoni. ¹⁰ Oi nike agobake baruna heena saridzaamake qaaqi orobasa naate qaatanahihe, poiqa Ohongai nikeho baruna heme eetemi nike ma napai nomaeho oko ma boto naate oorai, ooboboo!

¹¹ Oonita dzairamane name, ttokaho dza ma rumuba oi nikeho qupa rasaki eetakoita oke potti biire qaarare. ¹² Oi nikiei tuuma abiho bisata oomi nokoi nikike biisi naate qomaqoma hiibarorihe oora ma qaara ma baura qidza nikehoke moo hasa hiireqa hee, Meeke Ohongai napaho bisata baaqoraiqi hiibaridzonita nookare.

NOO QUSUBAHO TETE NAPAHO

¹³ Qate abiho neta roo oorai oke Ohongake qupadzomaqi qusubaitorare. Oi abi qiba minaraho sooparani, mae ttokaho soopara qesiquesa nokoke Ohongai dzoobirorai. ¹⁴ Nokoi soropurunomake eheitakoinihe abi pobipobihi hasa hiroraita nike noo gama qusubaite soubidzare.

¹⁵ Ohongai dza eetemi napai baura qidzake eesuhiga khoukhau ma rasaki abiho too pui sibaridzoni. ¹⁶ Nookao, Ohongai napake qangata saqromi oorai. Oonihe napai paha dzukudzukuta qeehiqa kabira naatareiqi noi teqaha napake saqobaranihe napai Ohongaho kokora eete isanataridzoho quba noi napake saqorota.

¹⁷ Oonita Ohongake ququimaqi noho oko ma boto gama kokora eete qaaqa ttokaho abi qibaho

dzapa qusubaitareni, paha abi minaraho dzapa qusubaite qaarare.

18 Qate samaho baura abi, nikeho maimanei keba ma dzapani, mae koiri kairinoma, oonihe nike Ohongaho atti irita ooqa nokoho pesuta baura eete qaarare. **19** Oi nokohota teei oberama nike qangahasita mootomi nike Ohongake qupadzomaqi oho kahosa eetaama naataqu, oho qanga bamu. Oio tete bagenoma.

20 Oonihe nike pasena eetemi noko oho quba nikeke pobipobi quba teetemi oi oho isaki. Oi nike kahosa teeke saridzemi apei nike oho dzoobe hiibaqu? Baamu. Nike eto kahosa oonoma saridzaino. Oonihe nike baura qidza eeteqa oho quba heme mooraqu quba oi Ohongahota bagenoma naatakoita eto oho nookami qanganataino.

KIRISTUI NAPAHO BASARA

21 Oi Kiristui napaho quba heme mooqi tete oke napaho quba biraitemi napai ehequ nohoke iihaqi heme oonoma moo qaararidzoni. **22** Noi te kahosa teeqake saridzara, ma nokoi te obera noo noho toota saridzara. **23** Bamuhe, nokoi noho obera hiiremi, noi te oho ipi hiibarani. Noke heme moitemi oho gunu dzoomaranihе oke Ohonga pobipobiho maikhatai oke pobitakoiqi hiireqi oke noho botota moototaho teteke napamae suimorare.

24 Oi kahosai napahota baate bamu naatemi rike ma pobi napata eehaha naatare hiireqi Kiristui napaho qanga gama qere biireqi sama nomeke bagara biireqi hapahapata kahosa oke

gama teetemi bamu naateta. ²⁵ Oi noho qettai napaho poroba qidzaitorai. Oore, napai sipisipiho qesa sepesapeke tuuma qaariti poiqa qupa khata napameho Maikhata ma Sooparaho dzagata biranate qidzake naate oorai, Ohonga dzoobe!

3

APU MA ATAH SINASINA QIDZA

¹⁻² Paimane nike eranomake eete apumane nikemeho pesuta qaarare. Oi nokohota qesai sinabidza basesa eetorainihe nike nokoke sinabidza hibaroriho habarake noo qusubanoma naate oora ma qaara qidza nikeme nokoke banaite qaamake noko moo hasa hiireqa ao sinabidzata qeemakoi.

³ Nookare. Nike qiba gee nikeme poma maina painake eeteqi sasa khina khoina dzaaro suusa totosireqi matuba samaneke dzaaromi oi keke nikeloh nee ma bau naatorai mae? ⁴ Oio samahonihe, nikeloh qupa ma nakui keba ma dzapata ooraquko Ohonga oke moomi nee ma bau meenoma, ttumanoma naatakoi.

⁵ Oonomake eete qaheuba paimane agobake Ohongaho torota qupaho nee ma bau eeteqi apumane nokomeho pesuta qaata. ⁶ Oi Sarahai Abarahamuke qusubaiteqi hee, Mai nameniqi hiire qaatanita nike attiamake baura qidza oonoma eete qaaqa Sarahaho atasare naatakoi, oi bagenoma.

⁷ Qate apumane nike oho qesa paimane nikemema oora ma qaara eeteqi erake qupadzomare. Nokoi nikema gama ttaike Ohongaho baruna heenata qaraqara giimorai. Oonihe nokoho

tatanga bamuta nike nokoho dzapa qusubaitemi
nikehota naa ma pupu qoridzemi mekenoma
naatakoi.

*NAPAI QUPA MA SAMA TEENA NAATE
QAARARE*

⁸ Oonita nike gama qupa teenaite sama qusuba
qaateqa quesaho dza ma dzasake eete kokoranoma
naate qaarare. ⁹ Oonihe teei temuke qangaqitemi
noi eto oho ipi teetaino, eo qanga hhiremi oho
noo ipi hiibaino. Nikeke agoagoho pobi hhiremi
ooraita eto abi qangake googa hiibainohe agoago
eetare.

¹⁰ Oi sinabidza hee, Teei qaraqaraho dzake eete
meupu saridzareiqa, noi too ma eteete nome
soopara eetemi eto ikoiko ma rasaki noo ota bi-
ranatainno. ¹¹ Noi tete qangake qaasuhiqa qidzata
qeemaqa, hasuho tete saridze oke iiha qaarare.

¹² Oi Soopara napahoho nesei abi pobiike moorai
ma toma nohoi tti ma sori nohoke nookorai, qate
noi koirikairiho ooso ma dzaubake eetorai. Ooiqi
hiiroraita qupadzomare.

MARANGAHO TETEKE NAPA QUPADZOMARE

¹³ Oonita nike baura qidzaho dzaodzao eete
qaama apei nike sesero eetaqu? Oi samanei
baamu.

¹⁴ Oonihe nike baura qidza eetemi quesai
nike heme moitaquko, eto nokoho atti eete
ququimaino. ¹⁵ Oi Kiristu Sooparai nikeho
qupake agoago khata mootomi ooraike nike
qupadzomami nokoi nikeke toronaite sinabidza
nikehoho khooba qasa hhiremake, nike keba ma
dzapata sama nikemeho isere mootare.

16 Oonita nike oora ma qaara nikeme soopara eete isanatem i nokoi oke moo ni keke qomaqoma hibaquho tete bamu naatemi nokoi midzake eete hasa hiibakoi. **17** Oonita hiidzo, napai etoqa baura qanga eeteqa oho ipike heme saridzainohe, baura qidzake eesuqa oho quba heme saridzem i Ohongahota isanataquko napata paha isanataridzoni, tete ooni.

OI POTTI KOKO QETTAQU BAHE QIDZITAQUHONI

18 Oi erake eete oorai. Kiristu abi pobi, noi qupi teenake abi qosunoma napaho habara baateqi napake Ohongaho dzagata mootota. Moorare! Abiho botoi noke teetetanihe Ohonga Sumasai ao noke eehahaiteta. **19** Eehahaitemi Kiristui noho beedzaeta tuumaqi gisiho sutasuta nagata biranate nokoke sinabidza hiireta.

20 Oi apeneho gisi bahe Noa agobake sisima korabetsomi Ohonga baruna heenai abi qupa burisi eetaquho beebe eete qaami abi samane basesa eeteta nokoho gisi oi oni. **21** Oonita oba oi quba attinomanihe oi abiho dzare 8 oke meeke ingonaiteta. Oonita oba oi paha Ohongai napake qidzaitoraiho sobasoba oho qaseqase.

Oonita oi te boto ma samaho akoako oonidzaranihe, abi teei Ohongaho neta qupa sasari saridzem i sooromi Dzesu Kiristu baata neta qoridzetai noke qidzaitorai ooni. **22** Qate Kiristui ao bosa qusuta peite Ohonga maiho boto pobita ooramimi beedzae ma baisaho maikhame to, angero ma gama nokoi noke qusubaitoraita eto napai hemeho patita ququimainohe oho suhe qidza qupadzomare.

4***BATTIGARA NAATAQUHO NOO***

¹ Kiristui poike dzapa pebinomanihe noi bosata abiho botota heme ma bame samane saridzeta. Oonita napamae oho qesa sama napame qaasumare. Oi napai abiho botota heme ma bame saridzeqake oho pobi naate bamu paha kahosata soomaqu. ² Oonita napai abiho moo rumubake qaateqa ttokata qaaraquta Ohongaqaho dzake qusubaite qaarare.

³ Oi nike bosata raaba abiho isakita koiri ma pasena iinga ma siidza, oba tatanga ma quba samane huunomata qaata, oonihe oho bodza ango nikelohota bamu naateta. ⁴ Oonihe abi qesa nokoi oho tete ipibireqi moomi nike nokoma ttaike oho patta saqubema muunaama naatemi nokoi roqobeteqi nikelohota qomaqoma hiiorai. ⁵ Oke hiioraihe, Ohongai abi eehaha ma batabata gama maripa bodzata abi oonomai midzake eete sama nokomeho isere Ohongaho torota hiibaridzonita qupadzomare.

⁶ Oonita khooba apeho quba Kiristui Noaho bodzata abi baate bamu naatetaho gisihorotora isere qidza hiireta? Oi teeho quba bahe ttoka abi ipi moitoraiho isakita nokoi obera nokomeho ipi oke sama nokometao saridzetihe gisi nokohoke ikanomake eete ingonaitemi Ohongaho qaraqara saridzarota, oi oni. ⁷ Oi nokoi purani napai suhe. Oho qubake qupadzomaqi quba quesaho hutingima ooqa abiho pupu baura eete qaarare.

KOKORAHOTETE

⁸ Nookare. Napamae mekeqoma qesa kokora eetoraquko pui apeta napai qesa kahosa ee-taqu? Baamuta mooro. ⁹ Ma abi aabe baaqorai bodzata eto oho niiqi hiibainohe ao adzahaha naate nokoho kokora eetare. ¹⁰ Paha, Ohongai baruna heenata napake baura qidza maina paina moitemi oorai, oke nike teeke mai eesuhiga ooma abi mekeqoma kokora eete qaarare.

¹¹ Oonita sinabidzaho hibahiba nii Ohongaho too naate hiibareni, kokora abi nii Ohongaho beedzaeta baura eete qaarare. Nike Dzesuho quba eeteqi oke mekeqoma eetomake Ohongaho dzapa pobi oho neta biranate poro kirahoma naate qaarakoi. Oi minaraho pobi ma beedzae nohoi kekeni, uububuu!

¹² Dzairamane name, sinabidzaho ibo nikeke torona bamenoma moitake boobita eto roqobetainohe, ¹³ Kiristui heme saridzetake nike ma napai ipibire saridzemake dzapa pobi nohoi paana naataqu bodzata oionita napai oho ttaike qaki naatakoi.

¹⁴ Nokoi oho qubake nike Kiristuho pobi ooniqi hhireqa nike sesero eetaquko erake qupadzomare. Oo, Ohongaho dzapa pobi ma Sumasai napake herohero eetoraita napaho isaki bagenomani. ¹⁵⁻¹⁶ Oi teei Kiristuho pobi ooqi oho quba heme saridzaqu oho midza ma atti bamuta noi oho heme saridzeqanoke Ohongaho dzapa pobi minaitakoi.

OHONGAI IPI MOITAKOI

Oonihe teei abi teetaqu, mae ttopo eetaqu, mae guume aimaqu, oonoma eete oho heme saridzaqu

oio midzanoma, attinomanipamu. ¹⁷ Oi Ohongai abiho ipi moitaquho bodza aoke oko ma boto nohota sohororai. Oonita oi ota sohoroqa qeema Ohongaho sinabidza kuibiroraiho abita soubiremi, idze! Nokoho suhe ikanoma bahe bamenoma naatakoi.

¹⁸ Oi abi pobi ma napai kaipoke eete Ohongaho ingona saridzoraihe abi qanga ma kahosanoma nokoi mokosu kokoke moohirare. ¹⁹ Qate Ohonga dza eetemi noho pobita teei heme saridzaqu abi oi isanate qaraqara nomeke mosomoso mai meenoma napameho botota mootomi noi bamu noke qaataquhe hoobidzakoi, dzoobe.

5

BOSA QOBAQOBAHO SINASINA

¹ Qate abi mimi nikeho bisata oorai anai nike noorake pobi hiire. Ana oho qesa abi minai Kiristuho heme moo qaata ma paha Ohongai dzapa pobike baataho qee neta paanaitaridzoho ttaiqa naatake boobita nookare.

² Ohongaho abi kitu minake nikeho botota mootomi ooraike nike Ohongaho sogo moite qaarare. Oonihe Ohongai dza eetemi nike eto ttumaqaho quba eetaino mae naho too quba eetainohe adzahaha naate dzaodzao nikemeho quba baura oke qere biire qaarare.

³ Oonihe nokoi Ohongaho boto pobi oonita eto noko eema dzeimaino. ⁴ Oi kebanoke Soopara mina napahoi baaqanoke oho barei nikeho matubata dzeebiremi bamu kebarataqua qupadzomare.

MINARAHO SINASINA

⁵ Qate abi khameto nikel mimi nikemeho pesuta subate qaarare. Oi napai gama qesaho dzapa qusubaite qaarare. ⁶ Ohongai qupa gaibanomake aimakohe soropurunomake qirutomakoita nikel ma napai gama Ohongaho boto pesuta subatemake noi oho bodzata napake ai qusubaitakoi.

⁷ Qate qupa qangaqanga nikeme gama Soopara Dzesuho qereta gosoromi oke noomae qere bidzakoi.

⁸ Oonihe nikel ibo Saata noi hoo toonomaho isakita gohugohuiqi torouma tuumaqi abike muunareiqi qiri eetoraite oho roqoroqo ma sahasahama qaarare. ⁹ Erake qupadzomare: ttoka ma haba samaneta nikel qesamanei oho qesa heme ma bame samane saridzaridzoraita nikel ai tatauma nikemeta batigara naate Saatake basesa eete suqobidzare.

¹⁰ Oonita nikel ma napai gama isakiqata heme saridze oomake Ohonga baruna heena noi oke po-biteqa nikel roro tete tatangaitemi nikel qopa isanatakoi. Oi noi hiiremi Kiristui nikel dzapaqui aima Ohongaho dzapa pobi tatangata nikel ma napake mootomi oorai, Dzoobe! ¹¹ Oonita napai noho hasama gegema hiire paanaite qaraqara qaarakoi. Oore.

NOO SUHE

¹² Maa, ana noo hiiremi noma meenoma Siribano (Siira) noi naho boto naate gee erake qeetenita nakai hee, Noo eraio Ohongaho baruna heena meenipamu. Nike oho nakuta qooro tatanga naatare!

¹³ Qate Ohongaho oko ma botoi agobake Babironiata bame saridze qaatahe poiqa nokoi Roma erata oho isakita oorai. Oonihe nokoi naho khata Marekoma gama nikeho quba dzoobe hture. ¹⁴ Oi Ohongai nike asatetaho qesa noi nokoke asateta. Oonita nike noorake saridzeqake Ohongaho qaki naate qesa kanabetare.

Nookare, nike Dzesu Kiristuhoh pobi oonita keba ma dzapata qaarare. Oioni.

Anaio Peetoro

**PORO TONGO USAQE
The New Testament in the Guhu-Samane Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Guhu-Samane long
Niugini**

Copyright © 1975 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Guhu-Samane

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

1e8f2c8a-2e91-5f7a-8d28-7e63415f9012